

רוני ברות החדר הפנימי

מה שאני מנסה לתרגם לכם
הוא מסתורי יותר,
משורג בשורשי ההווה עצמם,
במקור הלא מורגש של התחושות.
ז' גאסקה סזאן*

בתערוכה "החדר הפנימי" מציגה רוני ברות על קירות הגלריה ציורי שמן על בד ורישומי עיפרון ודיו. במרכז חלל התצוגה עומד מיצב ציורי קטן – סדרות של קופסאות עץ מצוירות.

דיוקנאות שמן של זוג מוותיקי הקיבוץ פותחים את סדרת העבודות התלויות באמירה ראשונית, המחויבת אליהם באופן פרטי ואל מסורת ציור הדיוקן בכלל. פניהם אמורות לספר את סיפורם האישי, הסיפור של דור ההורים, מייסדי הקיבוץ.

דמויותיהם ה"ארכיטיפיות", המהלכות בשבילי הקיבוץ, מתכתבות עם רפרודוקציות של ציורים מחיי האיכרים, כמו ציוריהם של ז'אן פרנסואה מיייה הצרפתי ושל ואן גוך, שהיו תלויים על קירות בבתים רבים בקיבוצים. הבתים הפשוטים, או "חדרי החברים", כפי שכוננו, מבטאים את אורח חייהם הצנוע, את תודתם על הקזרה ל"אדמה", על עצם שרידתם והיותם בחיים, ועל השתייכות לחברה עמלנית, אידיאולוגית, מאמינה.

לעיתים מופיע הדימוי על בד משובץ, מצויר במשיכות מכחול פראיות ואקספרסיביות המנסות להתחרות בחלוקה השרירותית לקווי אורך ורוחב, ולבטל את הגריד ה"מפריע" להתבונן בדימוי, כמעין ניסיון היזכרות לא מוצלח לגמרי או ניסיון שווא לסלק את קורי הזמן.

---

* מובא אצל מוריס מרלו-פונטי, "העין והרוח" (רסלינג, 2004).

בחלק מציורי השמן מופיע כתם, מעטה צבעוני שקוף שמכסה חלק מפני הציור, מעין פילטר המאלץ את המתבונן להביט מבעד לו, מסכל את האפשרות לראות את הדימוי באופן "אמיתי" ואחיד, ויוצר מבט דואלי – שני מבטים באחד. הפילטר הוא תמיד באחד מצבעי היסוד: אדום, כחול או צהוב. זוהי הצעה לפיצול המבט, לפיצול האור, לאיכות הבנה שונה של אותו דימוי, הזמנה לתהייה.

אותם דימויים חזותיים חוזרים על עצמם שוב ושוב, נבדקים באמצעי ציור שונים ועל גבי מצעים שונים: בד, נייר, תווי נגינה, מפה גיאוגרפית, נייר מילמטרי.

בחלל הגלריה מוצגות סדרות של קופסאות עץ, ועליהן, בצבעי שמן, ציורי חלומות ותקוות של דור המייסדים על הבית שיקימו בארץ-ישראל. כל אחת מדפנות הקופסה היא ציור של חלום על נוף פתוח, על עבודת אדמה, על חקלאות, על שמים. חלומות שחלמו הורינו, ורצו להנחיל אותם לנו. ריבוי הקופסאות מעלה על הדעת קופסאות מתנה לחג, כאלה המשתדלות באופן "צרכני" לפתות אותנו לקחת חלום ישן ולשים אותו על מדף כמעין פריט נוסטלגי, מתוך מודעות לחוסר ההתאמה שלו למציאות הישראלית כיום.

החזרתיות, הבדיקה והחקירה של המוטיב המגולם בדימוי החזותי הן חלק בלתי נפרד ממכלול העבודה המוצגת. הן מעידות על ויתור מראש על אמת חזותית אחת, ומהוות הזמנה לשהייה באזור דמדומים, בשטח הפקר של המרווח עצמו, בחיפוש אחר האמת השוכנת לפעמים בריק שבין הדברים, בחדר הפנימי.